

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
14. ULUSLARARASI DİŞHEKİMLİĞİ KONGRESİ

Meslek Sorunları Sempozyumu

**“Diş Teknisyenlerinin Mevzuat ve Örgütlenmesi”
Çalışma Grubu Raporu**

Diş hekimleri ve diş teknisyenleri protetik diş tedavisi uygulamalarında ayrılmaz bir bütündür. Protetik uygulamalarda hastaya yapılan protezler her iki meslek grubunun ortaklaşa ama bireysel çalışmaları ile ortaya çıkmaktadır. Diş teknisyenliği hizmetlerinin kalitesi, diş hekimliği hizmetlerinin kalitesini de yükseltmektedir.

Bu amaçla diş teknisyenlerinin içinde bulunduğu mesleki sorunlar, örgütlenme alanındaki aksaklıklar diş hekimlerini yakından ilgilendirmektedir.

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı verilerine göre;

7577 belgeli olmak üzere yaklaşık 12000 diş teknisyeni 1103 ruhsatlı laboratuvarda hizmet üretmektedir. Sağlık hizmetleri meslek yüksek okullarından mezun 2670 diş teknisyeni bulunmaktadır. 1680 diş teknisyeni kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışmaktadır.

Şu anda ülkemizde toplam 3750 diş teknisyeni mevcut mevzuata aykırı olarak hizmet üretmektedir.

Bu verilerden yola çıkarak diş teknisyenliği meslek dalında insan gücü planlaması için bir sonuca varmadan önce belgesiz diş teknisyenleri sorununun çözümlenmesi gerekmektedir.

Komisyonumuzca yaptığımız çalışmalarda yıllardır çalışan ve değişik nedenlerle belge sahibi olamayan diş teknisyenlerinin mevcut yasal düzenlemelere göre çalışmalarının engellenmesi yerine sorunun çözümü yönünde bir geçiş formülü uygulanması uygun görülmüştür. Bu konuda çalışma grubumuzun önerisi;

“Laboratuvarda 6 ay çalıştığını belgeleyen, belgesiz diş teknisyenlerine laboratuvar açmamak şartı ile çalışma belgesi verilmesi ve 5 yıllık bir çalışma süresinin belgelenmesi koşuluyla merkezi bir sınav yapılarak diş protez teknisyen belgesinin verilmesi ve bu sürecin sonunda laboratuvar açma hakkını elde etmesi” şeklindedir.

Diş protez teknisyenliği bölümlerini içeren meslek liselerinin coğrafi dağılımı ile ortaya çıkan sorunlar gündeme getirilmiştir. Meslek liselerinin bulunduğu bölgelerde yeterli laboratuvar bulunmaması, eğitim verecek öğretim elemanı yokluğu eğitimde hedeflenen kaliteyi sağlayamamaktadır. Bu liselerin sayılarının artırılması ve açılacağı bölgelerin planlaması yapılırken Diş Hekimliği Fakültesi bulunan illere öncelik verilmesi ve eğitim programlarının fakültelerin desteği ile yapılması uygun olacaktır.

Üniversitelere bağlı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Diş Teknisyenliği programlarında staj zorunluluğu getirilmesi uygun olacaktır.

Diş protez laboratuvarları yönetmeliğinin teknik ve fiziki olarak genelde yeterli koşulları sağladığı ancak uygulama ve denetim sorunlarından dolayı sıkıntılar yaşandığı ifade edilmiştir. Artan bulaşıcı hastalıklar diş hekimliği hizmetlerinde enfeksiyon kontrolünü ön plana çıkartmıştır. Ölçü ile laboratuvara taşınan enfeksiyon riski, laboratuvarlarda çalışanları da tehdit etmektedir. Akrilik likiti, rövetman tozunun içeriğindeki serbest silika gibi ölümcül hastalıklara yol açabilecek risk faktörleri diş teknisyeninin günlük çalışma ortamında bulunmaktadır. Ortaya çıkabilecek risklerin yok edilebilmesi için laboratuvarlarda enfeksiyon

kontrol ünitelerinin kurulması, akrilik işlemlerinin çeker dolaplar yardımı ile yapılması, laboratuvarlarda çalışanların maske kullanarak kendilerini korumaları gerekmektedir. Zaman içinde bu uygulamaların mevzuat içinde zorunluluk haline getirilmesi planlanmalıdır.

Kamuya yapılan dış hekimi istihdamının artması sonucunda laboratuvar çalışmalarında artma görülmekte ve özel laboratuvarlardan hizmet satın alımı gündeme gelmektedir. Bu hizmet alımında bölgesel ve kurumsal şartnameler ortaya çıkmış ve laboratuvar hizmetlerinin satın alınmasında bir standart yakalanamamıştır. Bu durum laboratuvarlar arasında haksız rekabet ve etik dışı davranışlara yol açmaktadır. Bu durumun çözümü için çalışma grubumuz Sağlık Bakanlığının laboratuvar hizmetlerinde kaliteyi öngören standart (fiyatlandırma hariç) bir hizmet alım sözleşme metninin hazırlanması öngörülmüştür. Aynı zamanda il dışından hizmet alımı konusu değişik sıkıntılar yaratmakta ve hizmet veren laboratuvarın denetlenmesi mümkün görülmemektedir. Yapılacak sözleşme metinlerinde bu sorunun da çözümü yönünde adım atılması önerilmektedir.

Dış hekimliği alanındaki sahteciler yıllardır gündemi meşgul etmekte ve malesef dış teknisyenliği mesleği sahte dış hekimlerinin olumsuz görüntüleri sonucunda yıpranmaktadır. Bu durum kaliteli laboratuvar hizmetleri vermeyi amaçlayan dış teknisyenlerini rahatsız etmektedir. Dış teknisyenlerinin örgütlenme çalışmalarının ivedi olarak tamamlanması bu sorunun çözümünde atılacak en önemli adımlardan biri olacaktır.

Avrupa'da her ülkede bir dış teknisyenliği meslek örgütü bulunmasına rağmen uygulamalarda farklılıklar bulunmaktadır. Bazı ülkelerde laboratuvar hizmetleri verebilmek için meslek örgütlerine üyelik zorunlu tutulmazken, laboratuvaralarda yapılan uygulamaların raporlanması ve mesleki eğitim mecburi tutulmaktadır.

Ülkemizde ise halen dış teknisyenlerinin örgütlenmesi 5 oda ve 21 dernek statüsünde olup odalar dışındaki yapılarda üyelik zorunluluğu yoktur. Bu durum uzun yıllardır meslek birliği yasası oluşturma çalışmaları ile giderilmeye çalışılmaktadır. Ancak günümüzde geline durum bu çalışmanın yakın gelecekte sonlanmasının mümkün olmadığını göstermektedir. Birlik çalışmalarına katkıda bulunmak için ve AB kurumları ile entegrasyonun sağlanabilmesi için kısa sürede bir çatı yapının kurulması kaçınılmaz görülmektedir.

Çalışma grubumuz bu çatı yapının seçeneklerini tüm detayları ile tartışarak, en uygun yapının mevcut ve yeni kurulacak dış teknisyenlerin derneklerinin bir araya gelerek federasyon çatısı altında toplanarak çalışmalarını yürütmesini uygun görmüştür. Bu örgütlenme güçlü bir yapı olan meslek birliği yasası çalışmalarının daha organize yürütülmesine de imkan sağlayacaktır. Federasyon örgütlenmesi ile AB nezdindeki dış teknisyenliği kurumlarına gerçekleştirilecek üyelik birlik yasasının çıkmasına da katkıda bulunacaktır.

KATILIMCILAR

Başkan	Tuncer TAŞKIN	Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kur.Üye.
Raportör	Zekai ERGAN	Kayseri Dış Teknisyenleri Derneği Başkanı
Üyeler	Memnune BOŞGELMEZ	Sağlık Bakanlığı Tedavi Hiz. Gn. Müd.
	Muharrem DEĞERLİ	İstanbul Umum Dış Pro.Tek.ve San.Od. Yön.Krl.Üyesi
	Uğur ERGİN	İ.Ü. Sağlık Hizmetleri MYO Öğretim Üyesi
	Selahattin KEFLİOĞLU	Dış Teknisyeni
	Şahin KÖSEGİL	Gaziantep Dış Tek. Der.Yön.Krl.Üy.
	Ali Yeni TURAN	Dış Teknisyeni
	Mehmet UÇAN	Konya Dış Teknisyenleri Derneği Başkanı
	Şemsettin UĞUR	Adapazarı Dış Teknisyenleri Odası Başkanı